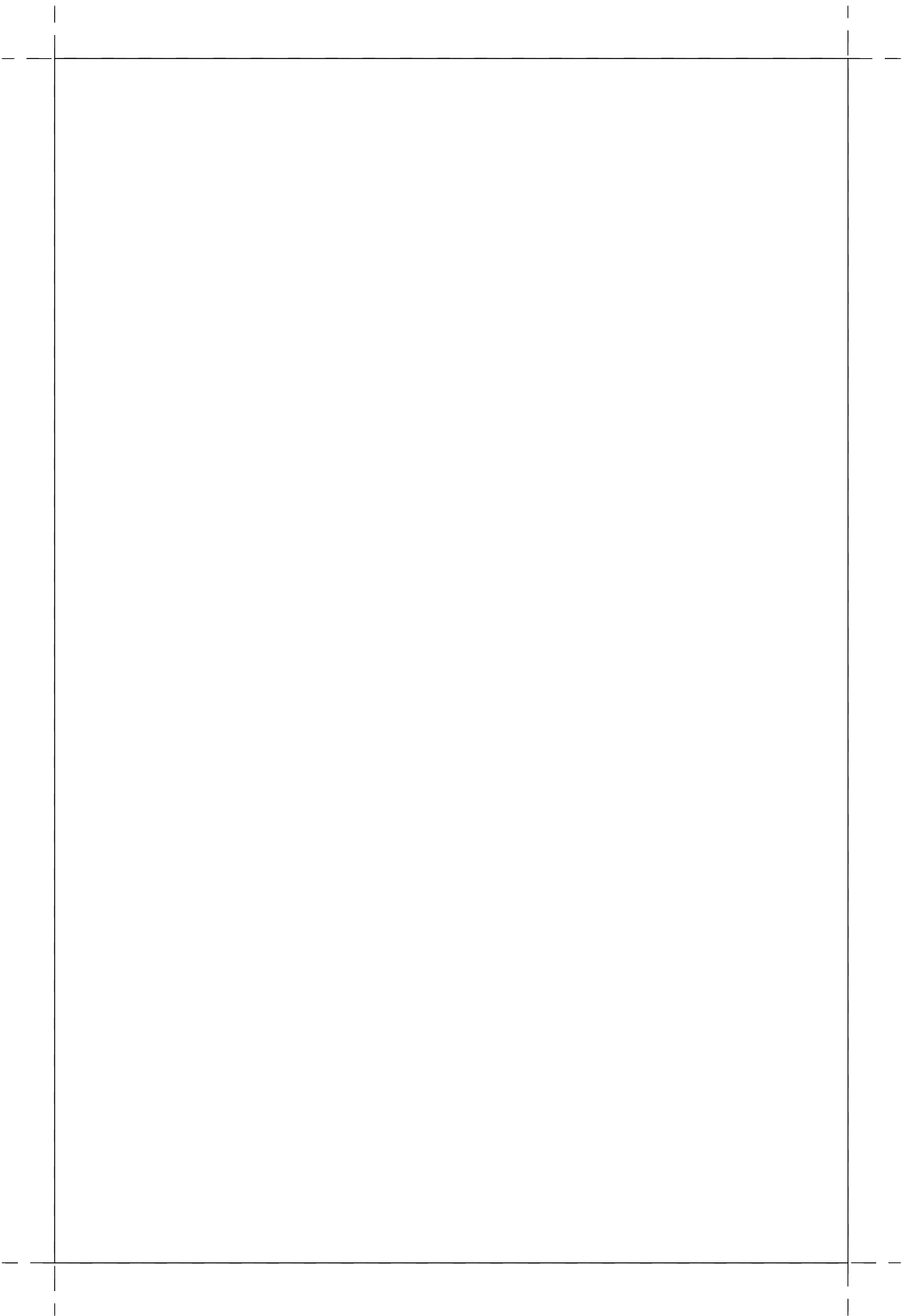

De oskyldiga

MARGIT SANDEMO

De oskyldiga

Boknöje

Copyright © Vigmostad & Bjørke AS, 2014
Svensk copyright © Boknöje AB 2018
All rights reserved

Svensk omslagsdesign: Övind Makilla
Omslagsfoto: iStockphoto.com
Författarfoto: Britt Egge-Herje

ISBN 978-91-7713-039-0

Sättning: ScandBook AB
Tryck: ScandBook AB, Falun 2018

Boknöje
www.boknoje.se

Till läsaren

Risslebäck existerar inte i verkligheten. Det är en blandning av tre gamla fiskelägen på Skånes syd- och västkust:

1. Skillinge på Österlen, med sitt fiske, jordbruk och unika hantverkstraditioner: Förr i tiden var det en liten verksamhet i så gott som varje hus.
2. Kåseberga, med sina branter och höga, gräsklädda sandåsar.
3. Mölle, som passade bäst med tanke på bebyggelsens karaktär. Med sina mängder av hus, enkla och förnäma, klängande på åskanten.

Gemensamt för de tre platserna är att de alltid har haft utmärkta hamnar med yrande liv. Handlingen tilldrar sig under första hälften av 1900-talet.

Var Risslebäck ligger? Någonstans på sydkusten, antar jag ...

DEL 1

1

Månen hade stigit upp över skogskanten, och stjärnorna hade mist sin kraft i det frostbleka månskenet.

– Mor! Varför är det alltid så stilla i Vanlande by?

– Tyst, barn!

– Det är alltid så stilla där borta. På dagen ser husen nästan ut som klippor. Fast på natten ser man att det är hus.

– Ligg tyst och sov! Nu släcker jag ljuset.

– Nej, gör inte det! Snälla! Då kommer hon hit. Hon och de andra.

– Nu får det vara slut med de där dumheterna. Ingen kommer hit. Om inte du går dit. Då kommer det att gå dig illa.

Barnet teg. En liten stund. Såg ut på himlavalvet. Månen lyste blek och hemlighetsfull. Trolsk, sällsam och ohygglig. Glåmig – som ett ondskefullt öga.

– Mor, vad betyder Vanlande?

– Äsch, det var bara en kung som levde för längesen.

Hans namn säger att han misskötte sitt land.

– Och var hans land här?

– Inte vet jag. Dessutom är det bara en saga jag berättade, det har jag ju sagt. Sov nu!

Barnet vände sig lydigt in mot väggen. – Kan jag inte få något framför fönstret?

Kvinnan lät både rådvill och irriterad. – Det finns inget att fästa en gardin i. Man kan inte använda häftstift i stenväggar. Ska jag berätta en saga istället?

– Nej! Nej! utbrast barnet häftigt. Sagor är otäcka.

– Det finns väl andra sagor, viskade kvinnan tyst för sig själv. – Men de får inte *du* höra.

Dörren stängdes försiktigt. Barnet var ensamt. Tankarna irrade.

Jag vänder mig inte om, tänkte barnet, stel i kroppen och med bankande hjärta. Jag vet att hon är där. Hon. Maran. Hon kommer hitåt över myren, hon och de andra. De kommer från byn som mor säger inte finns. Ibland finns den. När mor berättar sagor. Och den gången hon sov mitt på dagen och jag smög mig ut. Byn där borta liknade klippor och jag började gå över den lömska mossen. Tordes det, för allt var så ljust. Jag hade kommit långt ut på mossen, eller heden som den också kallades. Den var ömsom fast, ömsom svajigt mjuk att gå på. Då hörde jag mors förskräckta röst, hon kom springande efter mig.

Åh, så gammal hon såg ut där hon sprang i sina långa kjolar och sitt huckle, och jag måste följa med tillbaka. Då var hon riktigt, riktigt arg på mig. Höll nästan på att riva av mig örat. Det var livsfarligt att vistas i Vanlande by! skrek hon åt mig.

– Finns det farliga människor där? frågade jag.
– Nej, människorna är inte farliga. De är döda för länge, länge sedan, svarade hon argt.

Döda? Men de döda finns alltså? Och maran.

Jag ska gå dit igen. En gång när solen skiner och jag är stor. Tio år eller så. Då törs jag nog gå.

Det blev mörkt i rummet. Månen hade glidit bakom ett moln. Barnet vände sig utåt igen för att se. Försiktigt. Skrämt.

Silverkantade moln där månen försvunnit. Måste se bättre. Sitta upp.

Där skymtar den, den stora myren, där tranorna slår sig ner tidigt på våren för att få någonting i sig innan de flyger vidare norrut. Tranorna, de vackra fåglarna, de är mina vänner. De är borta nu. Råven som smyger förbi, är också min vän. Älgarna också, men de är lite stora. De vill jag bara se härifrån fönstret.

Barnet kände varje högre st en buske där ute. Nu stod de som svarta stoder, sökande efter gemenskap med varandra.

Rörde inte en på sig? Kom den närmare? Var det inte en buske?

Jag törs inte se. Stäng er, mina ögon, stäng er!

Det var något ute på heden. Det kommer hitåt.

In under täcket, fort!

Sova. Men då kommer mardrömmarna – om Vanlande by. Maran.

2

Rissleback, 2 maj 1932

Käre vän, käre "Klotet"!

Jag kallar dig så, för det var så alla kallade dig. Liksom alla kallade mig "Spetan". Jag minns att du alltid försökte undvika att någon skulle se att vi var vänner. Liksom jag låtsades att vi inte kände varandra.

Vi var sanslöst unga då. Tolv år – och hudlösa. Minns du när vi skulle utforska den gamla kyrkan en månskensnatt? Aldrig har jag varit så rädd i hela mitt liv! Och när vi lyssnade till tre fåglar som sjöng på samma gång – näktergalen, göken och koltrasten? Långt innan andra hade fått rumpan ur sängen. Usch nej, nu använde jag ett ovärdigt ord. "Adelskap förpliktar", det är min struntförnäma kusin Henriettas standardreplik. Och minns du när vi kämpade för den där ekorrungen

och hur vi lyckades rädda den? Det var fantastiskt! Men det där otäcka ... Nej!

Sen flyttade du och din familj. Jag blev ganska ensam, det är svårt att gå i en skola när man socialt sett står så högt över de andra. Det var minsann inte bara ”Spentan” jag fick höra, må du tro!

”Högfärdsblåsa. Mallhoppa. Flaggstång – är det kallt där uppe? Har ni sett hur hon klär sig? Som en gammal nucka!” Jag fick aldrig någon kamrat i folkskolan.

Men nog om det! Jag hör att du har gått i din morbrors fotspår och studerar rättspsykiatri. Det låter imponerande. Lite otäckt också.

Själv har jag nu kommit hem efter många år i klosterekola i Schweiz. Jag blev skickad dit på min fasters anbefallning. Ja, du minns väl henne? Skarp som en rakkniv och mungiporna nere på hakan.

Alltid framme med det där ”noblesse oblige”, adelsskap förpliktar. Ja, jag vet det, jag tog efter min familj. Jag blev upplärd att tala fint och alltid tänka på etiketten. Inte snyta sig i bordsduken, så att säga. Det sitter i – ännu. Jag kommer inte ur det, Mattias, det är det som är så dumt!

Men alltså – klosterekolan ... Undrar du om jag har blivit djupt religiös nu? Tvärtom. Systemet där gör att man klipper alla trådar med kyrklighet och tror på sin egen, självuppfunna andlighet, som ingen har något med att göra. Tack för att du inte blev präst, då hade jag inte haft *någon* att vända mig till. Men jag fick en fin examen. Vad jag nu ska med den, kristendom, broderi, retorik, latin ...

Tänk att vi har blivit 25 år! Vart tog de ljuva tonåren vägen? Mina försvann totalt. Jag fick ingen kontakt med de unga, högvälborna flickorna där. Ett par av dem var till och med prinsessor och de såg *ned* på mig. Jag fick verkligen känna förödmjukelsen av att stå på en lägre nivå. Nyttigt, menar väl du? Jag blev bara arg.

Du undrar nog varför jag skriver till dig *nu*, efter tretton års tystnad. Det har två orsaker. Du var den bästa vän jag har haft, en enda som inte hånade mig för mina spökligt långa, smala händer och fötter, och min taniga skepnad som stack upp över alla de andra i klassen som ett ostrukturerat fyrtorn. Jodå, jag vet att du hade ditt att kämpa med, det var väl nästan värre.

Det andra skälet är, att jag behöver din hjälp. Jag kom hem för några månader sedan, och såg att far hade övertagit farfars enormt stora hus härute vid havet. Här är bedövande vackert – men snälla du, det är något som är fel. Skrämmande fel. I huset, menar jag.

Jag kan inte sätta fingret på vad det är, men hu, så rädd jag är!

Det går inte att tala med polisen, ingenting har ju hänt, men något kommer att ske, ganska snart. Jo, förresten, något mystiskt har faktiskt hänt, men ... inte nu. Om du kan komma, så ska jag berätta.

Jag vet att det är mycket begärt. Men jag har hört mig för, och har fått veta att du är ledig några månader nu, innan du börjar på en *respektingivande* anställning.

Det sägs att jag föddes i det här huset, men så blev det bråk i familjen och min far flyttade mig till din stad. Det var ju där olycksaliga jag träffade dig, och välsigne mig för det!

Vi fick fem fina år tillsammans, från vi var åtta till tretton år gamla. Ragatan faster Judith flyttade med, för att passa på mig och uppfostra mig i hennes förbistrade anda. Det var så jag blev som jag blev.

Min adress står här under.

Din gamla vän ”Spetan” alias Marina

P.S. Du får sova i gästrummet, sängen är bred och bra. Förlåt, det var menat som en saklig upplysning, ingen spydighet.

P.P.S Om din söta lillasyster är ledig så ta henne med! Jag glömmer aldrig när jag var rysligt nere i skolan för vad-det-nu-var. Hon kom bort och viskade att hon tyckte jag var så *stilig*! Tacka henne för det, det värmer ännu. D.S.

3

Marina samlade ihop sina kjolar som lättsinnigt blåst upp av vinden som svepte längs kajen. Hon stretade vidare mot pappa skeppsredarens pampiga palats. Det var egentligen bara en gedigen villa, men den ruvade oförskämt bland de mindre, men vackra skepparhusen, i de förnäma kvarteren. Hon skyndade sig förbi de små fiskehusen. Egentligen fick hon inte gå den här vägen. Men det var så mycket kortare.

– Förlåt ...

Det var en försynt röst som hejdade henne. Hon vände sig om.

En ung man av låg rang, med alltför långt, lockigt hår ända ner under öronen, hade stannat henne. Lång och kraftigt byggd som en sjåare, blå ögon med en vädjande blick.

– Kan du säga mig var Amiralsgatan ligger?

Gode gud, vad trodde han? Marina satte näsan i väd-

ret och svarade, på väg att gå vidare: – Jag är grevinna, och jag vet *ingenting*.

– Nej, det kan jag tänka mig, mumlade han med en glimt i ögonen.

– Vad? Vad understår Ni Er? Och förresten säger man inte du till mig.

– Nehej, vad säger man då? Madam?

– Vet skäms! Man tilltalar mig grevinnan. Och för övrigt önskar jag inte bli tilltalad av vem som helst. Så upptäckte hon sin egen fadäs med ”jag vet *ingenting*” och skyndade sig vidare.

Katten också! Hon kunde inte låta bli att skratta, hur förnärmad hon än var.

Tänk, att våga tilltala henne! Såg han inte hennes klädsel? Lite gammeldags, förstås, med allt det svepande vida, som faster Judith tyckte om, och prinsessan Eugenie och till och med drottning Victoria, medan alla andra gick i modernt kort och snävt. Men förnämt klädd var hon. Såg han inte hennes frisyr? Vart nu den hade tagit vägen – lösa hårslingor viftade i vinden framför ansiktet. Sådana frisyrrer som hennes tålde inte vind bakifrån. Nu tänkte hon i sin fars skeppstermer. Den ostyrbara, bredbrättade hatten med vita rosor på, höll hon i handen. Vitklädd var hon, som Skagenmålarnas ideal. Så ville faster ha henne.

Snygg pojke, förresten, malde en tanke djupt i hennes undermedvetna. Hon kvävde den med en rask påminnelse om sin fasters: ”Kom nu ihåg att du *inte* får lov att gå längs bryggorna! Allt möjligt slödder vistas där.”

Det var ju precis vad hon hade gjort. Skuldmedvetet lämnade hon kajen vid den lilla badviken, där barn och

damer plaskade omkring, med badmössor av gummi med stropp under hakan och badskor på fötterna. Badmössorna tryckte ned ögonbrynen och klämde ihop ansiktena på det mest oromantiska sätt. Men det var ju modernt. Och nyttigt för håret.

Marina gick upp genom den trygga bebyggelsen, mot pappas hus. Där var Sigbritts Damfrisering, där alla kunderna fick samma frisyra med platta vågor och en liten krokformad lock i pannan. Hon kunde ingen annan frisyra. En gång ville hon utmana Herr- och Damfrisören och tog emot en manlig kund. Med klimakterieröda fläckar på halsen av nervositet försökte hon ondulera hans korta hår. Det gick inte så bra, och han gick rasande sin väg med en halv tjuarlock i pannan.

Nästan varje hus på gatan hade en liten eller stor verksamhet. Urmakaren. Smidesverkstaden, som sände ut ångor av glödgat järn och manlig svett. Sybehörsaffären, med den lilla fina gumman, dit skulle Marina. Hon hade alldeles glömt att hon hade flera ärenden ... Var ögonen blå eller bruna? Kraftigt byggd. Nej, kom ihåg sytråd nu!

Hon gjorde sig färdig där och passerade värdshuset Glada Gladan. Det var onkel Alberts stamställe.

Marina gick snabbt förbi, men så här tidigt på dagen var allt lugnt och stilla. Endast lite skräp som fladdrade omkring på gatan.

Fisk och sill. Vad i all världen räknade de sill till för djurart? Fåglar, kanske? Hon såg för sig en flygande sill.

Bok och papper. Dit skulle hon. Expediten var en

diskret flörtande ung man. Marina låtsades som ingenting. Hon fortsatte in till skomakaren och frågade efter sin farbrors ridstövlar. Nej, de var inte riktigt färdiga än. Bra, tänkte Marina. Då blir hästen glad. Onkel Albert var tung och ingen djurvän.

Speceriaffären och mjölkaffären var utan intresse, sedan var hon inne på villaområdet. Då var hon högt uppe i fiskebyn.

Där låg palatset. Ståndsmässigt, förstås. Det var farfar, ättens dåvarande huvudman, som låtit bygga det som sommarställe en gång. Och det var han som utvidgat det till åretruntbostad.

För sonens skull. Först hade farfar Adelbert bråkat över sonen Johannes vilda idéer om att *arbeta* – som skeppsredare? En man av högadel blev antingen hög officer eller också levde han gott på sitt gods och sin familjeförmögenhet. Men när nu äldste sonen Johannes hade insisterat och gubben fick smaka på idén, så måste pojken i varje fall *bo* som en greve, även om det bara var i en halvstor fiskeby.

Men det var vackra kaptenshus här, och det rättade upp intrycket.

Marina funderade. Farfar var död nu, hon mindes honom som en rigoröst religiös man som aldrig log. Men hans far igen, som hon aldrig träffat, hade varit sju resor värre. En riktig skräcködla, sades det. Farfar hade varit nöjd med förutbestämda giftermål. En friherrinna med pengar, det tar man tacksamt emot.

Marina suckade. Hon hade aldrig fått möta sin mor ...

Att växa upp med en far, som tvärt emot släktens kodex vägrat att göra officerskarriär och därför blivit illa

sedd, och med en farbror och två fastrar. Det hade inte varit roligt för en liten flicka som rände upp som en ensam fura i en småskog. Jo visst, det fanns ett par kusiner också, Rupert och Henrietta.

Men de umgicks hon inte med. De var så pass mycket äldre än hon var, farbror Albert hade gift sig mycket tidigare än storebror Johannes, som tyvärr väntat alltför länge. Hans hustru hade inte klarat Marinas födelse.

Farfar hade tänkt sig, att skeppsredarkarriären kunde vara en bra utgångspunkt för en dynasti.

Stora skepp var inte att förakta.

Det blev ingen dynasti. Sonen Johannes fick bara ett enda barn – dottern Marina. Och vad gjorde en dotter i skeppsredarkretsar? Ingenting.

Hon kände samvetet tynga. Varför blev hon inte en pojke? Nej, det ville hon inte alls vara.

Men ... Hon stannade utanför Galleri Sophia, som erbjöd modern konst, men just då var Marina inte kulturintresserad. Det stod någon utanför hennes egen port.

Oh nej! Det var samme man som hade tilltalat henne på bryggan. Luffaren. Nej, någon luffare var han inte, men alltför simpelt klädd var han. Ingen kravatt. Inte ens en hatt. Så han hade tagit genvägen och funnit fram till Amiralsgatan på egen hand.

En attraktiv man på sitt sätt. Mycket breda axlar, men det var inte bara de som var breda. Hela han var en kompakt bit, fyrkantig liksom. Men han var för lång för att kallas pykniker, de som ofta kämpade förgäves mot övervikt. Själv var hon asteniker, de extremt långsmala ...

Men Marina då, förmanade hon sig själv. Vad är det du håller på med?

Men varför står han framför hennes hem? Hon måste
be honom gå. Och det måste göras stramt och behärs-
kat, men effektivt.

Sådant kunde hon.

4

Han såg verkligen bra ut. Högvuxen var han, längre än hon var, till och med. Sådana unga män växte minsann inte på träd.

Nej, men vart gick hennes tankar?

Hon stramade upp sig. Aldrig tilltala underklassen!

Då hon kom närmare, tyckte hon att det fanns något bekant över hans ansikte, men hon kunde inte komma ihåg någon som liknade. Mörkt hår, blå, skrattlystna ögon, inte flörtiga, bara med ett godmodigt lugn. Nej, hon kände honom inte.

– Vi ses igen, sa han.

– Ja, svarade hon kort. – Min herre får finna fram till rätt adress på Amiralsgatan. För det här är fel.

Utan att vänta på svar, gick hon igenom den utsnidade järngrinden till faderns hus.

– Stäng grinden, det drar, ropade han road.

Marina tvärstannade. Det gamla skämtet hade hon

inte hört på många år. Vem var det som brukade dra det?

Det surrade i hennes huvud.

Det var inte möjligt ... kunde inte vara det.

Hon andades häftigt ut och vände sig mot honom igen. Synade honom noga.

Hennes ansikte ljusnade. – Mattias? Visst är det Mattias. Att jag inte kände igen dig!

– Tja, det har väl blivit mindre av ”Klotet”.

– Inte mindre. Längre.

– Dragits ut på längden istället, kanske.

Han var fortfarande mycket kraftigt byggd. Men nu var det benstomme och muskler som gällde.

– Nej, men snälla ... Marina stammade av glädje. Någon kram blev det inte, ingen av dem var lagda åt det hållet, men glädjen i deras ögon var uppenbar. De höll varandras händer.

Så blev de brydda och tvekande. Så många år hade gått. Händerna släppte taget.

– Jag fick ditt brev, sa han, och kom så fort jag kunde. Kastade inte bort tid på posten.

– Tack, viskade hon ansträngt, för gråten satt i halsen. Minnena välldes fram.

Kontakten, gemenskapen, allt var där plötsligt igen.

– Kom med mig in, bad hon. – Men först, innan vi går in, kan vi väl sätta oss på bänken där borta i trädgården – eller parken, får man väl kalla det. Där syns vi inte från huset och så kan vi få en liten resumé av våra liv sedan sist.

– Utmärkt!

– Var bor du, undrade hon.

– Inte så långt härifrån. Men jag har studerat i Lund i många år, och det var där jag började anta mänskliga proportioner. Där kunde inte min goda moder tvinga i mig stora vuxenmåltider längre. Kära lilla människan, hon ville mig så väl. Så innerligt väl. Och du? Berätta nu ... Nej, vänta, låt mig först få säga, att jag inte kände igen dig heller, där ute på bryggan. Inte genast. Det tog en god stund innan det gick upp för mig att detta är ju för hundra gubbar Marina!

Du har blivit ganska skarp i rösten och i dragen. Men du har fått lite mera former. Och stil, jo då. Du ser inte längre ut som en vilsekommen enrispinne.

– Tack för komplimangen – tror jag, smålog hon nervöst.

Hon visste inte hur hon skulle tackla det här, mötet föll inte in under någon rubrik i ”En respektabel kvinnas vett och etikett”.

Hon var yr i huvudet och fjollig i tankegången. Han var ju så manlig! Från en annan klass, en annan värld, men Marina som inte var van vid sådant efter år i klostertskola, var överväldigad. Fast det där med skarpa drag, det tyckte hon inte om. Hon fick inte bli som faster Judith. Eller nunnorna i klostertskolan. Det där var en bra reprimand åt henne, tack för den, Mattias!

De hade kommit fram till bänken, dold bakom paraderande tujor. Mattias tyckte om tujaträd, men här påminde de litegrann för mycket om kyrkogård. Häcken hade fått växa sig alltför hög. Men pampig var den.

Marina snubblade nästan på orden: – Väntar du här, medan jag springer in med faster Ulla-Brittas garn och sytråd som jag köpte i sybehörsaffären, och brevpap-

per till far, och stillsamt basunerar ut din ankomst för honom? Och så måste jag bli av med det här förfärliga kvarnhjulet till hatt, den blåser ju bara iväg. Faster Judith insisterar på att jag ska gå med hatt, men jag känner mig bara löjlig.

Hennes röst försvann bakom tujahäcken.

Så skönt det var att se henne igen, tänkte han. Båda hade förändrats, både till kropp och troligtvis själ, ändå hade de omedelbart knutit an tonen dem emellan. Tonen från barndomens både lyckliga och smärtsamma år. Så fint att vara tillsammans igen! Han suckade djupt, med ett stort leende.

Medan Mattias väntade, stod han och såg på den storslagna utsikten över havet och alla fartyg i hamnen.

5

Horisonten var försvunnen; himmel och hav gick i samma färgton. Ett par vita segel lyste ute på Östersjöns vida vatten, avslappade och dekorativa, skapande äventyrsdrömmar hos unga pojkar på stranden. Där kom en fiskeskuta puttrande in mot hamnen. Den hade rostbruna segel och svarta och orangeröda nätmarkörer stående i aktern. Färggrant och spännande.

Ute på redan låg en förnäm gäst, en fullriggare, och småbåtar med ivriga pojkar kretsade omkring den. Den var tydligen klar för uppbrott. Risslebäck var ett stort fiskeläge, ungefär så långt söderut man kunde komma i Sverige.

Stadsbor hade redan insett att det var ett utmärkt sommarställe. Man kunde köpa ett pittoreskt gammalt fiskehus eller en liten gård för en spottstyver och sedan rusta upp det. Inte alltid efter stilren smak, kanske med moderna, stora fönsterrutor eller genom att bygga till

något som inte alls hörde dit, det fanns skräckexempel på det. Eller ... gå till överdrifter, riva och bygga för stora hus eller stenhårt hålla på det gamla, orörda – vilket ledde till att de upptäckte på kalla vintrar, att golven låg direkt på jorden. Inga vinterbostäder, nej. Men att gå och skryta över *sommarstället* kunde man ju, på affärsmöten i storstaden.

Hamnen var stor och bra och livligt frekventerad av sportseglare och mera vanliga fiskebåtar; flera av dem hörde hemma där. Det fanns också utländska förbindelser, skepp och skutor från Tyskland, Polen, de baltiska staterna och Danmark.

Byn hade sakta byggts upp på sluttningarna; mycket kunde den inte expanderas, den låg klämd mellan havet och en ås, men den gjorde sig verkligen från sjösidan, man fick lust att segla in och besöka den.

Det var där den rebelliske greve Johannes Ede af Vanland hörde hemma. Han ägde numera flera fartyg, men vad hjälpte det, när han inte hade någon son? Han älskade sin dotter Marina, med en distansartad faderskärlek, och hon försökte verkligen hjälpa till på hans kontor och lära litegrann. Fast det mesta hon fick höra var: ”Det här begriper inte du”. Och en kvinna vid roddret? Nej! Han behövde en svärson.

Vem var hon egentligen intresserad av? Den unge arvingen med alla pappas pengar hade hon nobbat. Varför? För att han var jägare.

Det var väl ett sunt intresse? Hon ville inte heller ha något att göra med uppkomlingen som hade köpt in sig i fiskeläget. ”Han är ju alldeles för dum”, hade hon förklarat när någon frågat henne. Och borgmästarens son

var en torrboll. Greven behövde verkligen en svärson. Det var många som var ute efter hans rederi, speciellt nu när de visste att han inte hade någon som kunde ta över. Men Johannes ville inte sälja. Han ville inte leva som en ”anständig” adelsman på räntor och familjeför mögenhet. Så som hans yngre bror Albert gjorde. Johannes ville ha utträttat något av värde i sitt liv.

När Mattias vände sig om efter att ha betraktat hamnens fartyg, såg han att fiskebyn kurade mellan stranden och en ointagligt brant, grönklädd sandås. Med några gamla fästningsverk från krigets dagar, stickande fram här och där uppe på toppen. Man kunde ana av trädkronor och en enslig, reslig gran, ståtlig som ett kyrktorn, att baksidan av åsen nog var mer bevuxen. Där in mot landsbygden som han tänkte sig låg bakom, i gott lä för vinden från havet.

Det hela var överväldigande vackert. De vita husen, grönskan, syrenerna som just var på sitt pråligaste, doften ...

Men nu, i redarens vackra park och med den magnifika sandåsen i bakgrunden, rös han till av en okänd känsla. Han kunde inte identifiera vad det var.